

RODOLJUB.

Glasiło „Slovenskega društva“ v Ljubljani.

Izhaja 1. in 3. soboto vsakega meseca (ali če je na ta dan praznik, dan poprej) ter stane 70 kr. na leto. — Članom „Slovenskega društva“ pošilja se list brezplačno. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 3 kr., če se enkrat tiska; 12 kr. če se dvakrat, in 15 kr. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Národní Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništva „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

13. števí.

V Ljubljani, dne 6. julija 1895.

V. leto.

Resnice se bojé!

Večkrat smo imeli priliko, se prepričati, da se naša katoliška stranka boji, da bi ljudje ne zvedeli resnice. Naš list s prižnic proglašajo za brezverskega, ob enem ga pa povsod preganjajo, da ga ljudstvo samo ne dobi v roke, in ne more soditi, če je resnično to, kar o njem govoré. Seveda gospodje imajo za to posebne uzroke. Kaj bi si narod mislil, ko bi zvedel, da se za vero le doma tako navdušujejo in jo le zlorabijo za orožje proti narodni stranki, na Dunaju so pa možje, ki so člani katoliškega političnega društva, bili privolili, da so se odložila verska vprašanja, in dvajset mesecev hodili roko ob roko s tistimi nemškimi liberalci, ki so si že prizadevali, uvesti civilni zakon v Avstriji in odpraviti veronauk iz šol. Iz strahu za svoje mandate, torej iz sebičnosti, so gospodje na Dunaju bili popolnoma pozabili na verske koristi.

Kakor naš list, tako hočejo tudi narodno stranko počrniti pred ljudmi za brezversko. Po shodih zabavljajo proti liberalcem in znajo vselej stvar tako zasukati, da poslušalci tako razumejo, da ti liberalci so slovenska narodna stranka.

Po ljubljanskem potresu sta se bili približali obe slovenski stranki. Govorilo se je o nekem skupnem delovanju v obnovljenje bele Ljubljane. Narodna stranka je oputila vse svoje shode, da ne moti sloge. Tisti, ki našo katoliško stranko bolje poznajo, so precej dvomili, da bi jej res bilo za spravo. Vsaj ni tako dolgo, da je njeno glasilo naglašalo vedno zahtevo, da se ločijo duhovi. Le zadnji čas nekaj bolj naglašá slogo, pa to le zaradi tega, da svet ne spozna njenih namenov. Mi ne rečemo, da bi ne bili morda za složno delovanje; a le za tako, da bi se narodna stranka ji popolnoma upognila, da bi potem jedino iz šenklaškega farovža dajali ukaze za slovensko politiko. Kdor bi pa hotel imeti le malo drugačne nazore, bi pa udarili s cepcem po njem, kakor so nedavno celo po kanoniku Klunu. Gospodje bi tudi jedino sami hoteli odločevati o kandidaturah in bi pri tem seveda v prvi vrsti sebe ne pozabili.

Pomirjenje mej strankami porabili so v to, da so spravili v mestni zbor tri svoje pristaše in mej njimi dva,

ki sta se vedno odlikovala v rovanju proti narodni stranki. Katoliška stranka pa ni ustavila svojih shodov po deželi, temveč je čas, ko je narodna stranka mirovala, dobro si izkoristila.

Vsi ti njeni shodi so le priprave za bodoče deželnozborske volitve. Izgovor, da poučujejo ljudstvo, je popolnoma neutemeljen. Stranki, ki je večkrat že očitno pokazala svojo nenaklonjenost do šole, pač ni dosti na ponku ljudstva, temveč vse je le agitacija. Tisto hujskanje proti liberalcem ni noben poduk, ki bi koristil kmetu, temveč ima jedino namen, narodno stranko izpodkopati.

Skrb za kmeta, s katero se ta stranka po shodih ponaša, je le navidezna. Koliko se govori o potrebi organizacije kmetskega stanu. Minister Falkenhayn je bil predložil zbornici poslancev dva načrta zakonov, s katerima bi se bila upeljala taka organizacija. Ta dva načrta nista bila kdo vé kaka vzora, a za začetek bi bila velike koristi. Tudi bi jih bil zbor še lahko kaj pridelal. Nemški liberalci, kot zastopniki židovskih kapitalistov, bili so seveda najodločnejše proti tema načrtoma. Vsakdo je vedel, če dobé več upliva, da bodo preprečili vso Falkenhaynovo namero. Vzlic temu so pristaši naše katoliške stranke na Dunaju se zavezali z nemškimi liberalci in tako onemogočili vsako zakonodajo v prid našemu kmetu. To pač najboljšé kaže, kakšna je skrb naše katoliške stranke za kmeta!

Videč ravnanje nasprotné stranke je sklenila narodna stranka prirediti v nedeljo shod v Starem Trgu pri Ložu. To je močno prestrašilo našo katoliško stranko, bala se je, da bi ljudstvo ne spoznalo bolje narodné stranke, in se prepričalo, da ni resnica, kar vse o njej pripovedujejo mladi gospodje kapelani. Posebno jih je pa bodlo, da je na shod imel priti tudi duhovnik gospod Koblar. Sklenili so, če le bo moč onemogočiti shod. Proti Koblarju so širili po Notranjskem različne laži in obrekovanja. Govorilo se je, da je bil kanonik, pa ga je škof odstavil in za kazen poslal v prisilno delavnico. Naposled so pa pridobili škofijstvo, da mu je prepovedalo iti na shod.

Najeli so pa razgrajalcev, ki so z upitjem in izgredi shod preprečili. Državni poslanec Ferjančič in deželni poslanec Arko nista niti mogla poročati na shodu svojim volilcem. „Slovenec“ se jako veseli, da volilci niso marali poslušati svojih poslancev. To je najboljši dokaz, da se gospodje bojé resnice. Drugače bi bili pustili govoriti poslancema in potem njih delovanje kritikovali, če bi jim ne ugajalo. Tako so govora onemogočili, ker so se baš vodje izgrediv bali, da bi volilci ne slišali svojih poslancev, ker bi potem zvedeli, kje je resnica, kje zavijanje in laž.

Sicer pa „Slovenec“ ni popolne resnice pisal, ko trdi, da volilci niso marali slišati govorov. Veliko jih je baš zaradi tega prišlo na shod. Tisti razgrajalci so pa največ le mladi fantalini, ki še volilne pravice nimajo. Iz njih ni govorilo prepričanje, temveč le vino. Katoliška stranka triumfuje, ker je jedenkrat s škandalom resnici zaprla gaz, a mislimo, da ne za dolgo. Stranka, ki tako postopa, se je sama obsodila.

Narodna stranka bode sklicala drug shod in gledala, da ga katoliški razgrajalci ne razženó.

Škandal na shodu v Starem Trgu pri Ložu.

V nedeljo ob treh popoldne zbrali so se na dvorišči gostilnice pri Žurgi odposlanci izvrševalnega odbora narodne stranke in domači veljaki, na čelu jim gospod župan Perušek. Izvrševalni odbor zastopali so: državni poslanec dr. Ferjančič in deželni poslanec Ivan Hribar, katerima se je kasneje pridružil še dr. Majaron. Bil je tudi navzoč deželni poslanec Arko, ki je po naročilu izvrševalnega odbora imel poročati o delovanju deželnega zbora.

Skoro ob istem času začelo se je zbirati tudi ljudstvo, katerega pa je le manjši del prišel na dvorišče, v tem, ko je večina stala na konci hiše ob cesti — kakor se je pozneje sprevidelo — pričakujoč svojih zapovednikov. Ob četrti na štiri prišla sta kapelana Peharec in Peter Hauptman, katerih poslednji se je takoj izgubil v tolpi mlečnozobih dečakov, ki so ob kozolcu pričakovali, kdaj pride čas, da uprizoré po naukih, ki so jih prejeli, škandal, kakeršnega doslej še gotovo ni bilo na nobenem javnem shodu na Slovenskem. Sedaj jele so se čete iz Dan in nekaterih drugih vasij pomikati bliže k mizi, za katero so sedeli od narodne stranke določeni govorniki. Vsa ta tolpa, mej katero je bilo mnogo nezrelih dečakov izpod dvajsetih let, dobila je pred popoldansko službo božjo — menda v povzdigo prave pobožnosti — pijače toliko, da je le redek bil čisto trezen.

Točno o poluštirih otvoril je predsednik pripravljalnega odbora gospod Fran Žagar iz Markovca zborovanje, predloživši, naj se za predsednika izvoli gospod Fran Peče iz Starega trga. Prizora, ki je sledil tem besedam, ni mogoče popisati. Na jedni strani odobravanje, na drugi pa tako rujojenje, da sam svojih besedij razumel nisi. Odposlanci narodne stranke bili so po prejetih vesteh sicer pripravljeni na kako kaplansko demonstracijo, a mislili so, da se bode izvršila tako, kakor je običajno mej olikanci. Še celo prav veselilo bi jih bilo, ko bi se bil jeden ali drugi od klerikalne stranke oglasil za kako vprašanje ali sicer posegel v debato, vsaj bi bili na ta način zamogli odgovarjati in nahujskani narod poučiti, da slovenski rodoljubje niso tako črni, kakor jim jih slikajo. Ljudje, ki poznajo taktiko klerikalcev,

trdili so seveda takoj, da se gospodje takih razprav bojé in da bodo zato gotovo priredili škandal z namenom, da se zborovanje onemogoči. Dogodki so pokazali, da so imeli prav.

Takoj, ko se je vpitje in rujojenje pričelo, prišlo je skoro do pretepa. Kaplan Hauptman porinil je namreč pristaša narodne stranke Antona Sigmunda, po domače Kraševca, v stran; to je bilo znamenje najeti tolpi, da je padla po njem ter mu raztrgala suknjo s telesa. Le mirjenju naših pristašev bilo se je zahvaliti, da klerikalno hujskanje ni s krvjo porosilo starotrške zemlje. Kaplan Hauptman, vidno vesel sadu svojih hujskarij, stopi sedaj na klop in predlaga za predsednika zborovanja kaplana Peharca. Zopet nekoliko minut trajajoče rujojenje z jedne in ugovarjanje z druge strani. Na zahtevanje navzočih poslancev dá konečno kaplan Peharec svoji tolpi dogovorjeno znamenje, naj utihne. Ko se to zgodi, predlaga gospod Žagar naj se izbere za predsednika deželni posl. Hribar, kot nevtralen mož. O tem predlogu prestopi se na glasovanje z vzdigovanjem rok. Pri tem zgodil se je komičen slučaj, da je skoro vsa najeta tolpa razgrajalcev vzdignila roke. Kaplan Hauptman pokazal je namreč s primernim migljejem svoje nad glavo povzdignjene desnice, naj za ta predlog ne glasujejo; a dresura je bila tako popolna, da so hkrati vzdignili skoro vsi razgrajalci roke, migajoč kakor njihov „volitelj“. Moglo se je torej konstatovati, da je velika večina navzočih vzdignila roke. Kričanje pa v tem ni ponehalo, temveč klerikalna tolpa je razgrajala dalje, vzdigovala pesti proti mizi, ob kateri so stali poslanci, in grozila vsak trenotek izzvati osoden pretep. Gospodje orožniki, ki so prišli kakor zasebniki na shod, uvidevši nevarnost poboja, hiteli so domov po orožje.

Ker še vedno niso izgubili upanja do razpravljanja na program postavljenih točk, privolili so odposlanci izvrševalnega odbora, da vodi zborovanje kaplan Peharec; le ta pa mesto, da bi se bil ravnal po programu, na podlagi katerega je c. kr. okrajno glavarstvo v Logatci dovolilo zborovanje, hotel je dati besedo cerkniškemu kaplanu Pešču. Se vé, da je nastal silen upor z na-

rodne strani in zopetno rujevenje klerikalne tolpe, pri kateri so zlasti izdatno sodelovale ženske, ki so se zbrale za moškimi. Ta vrišč trajal je najmanj deset minut. Dr. Ferjančič in Hribar skušala sta pomiriti množico; vse zastonj. Tedaj je — videč nemogočnost zborovanja — župan Perušek hotel razpustiti shod in je prosil Peharca, naj dá ljudem znamenje, da utihnejo. Kaplan pa se mu je mogočno odrezal: „Vi nimate tukaj nič govoriti“.

Bog vé, kaj bi se bilo v vedno rastoči razburjenosti še zgodilo, da niso v tem trenutku prišli orožniki z nasajenimi bajoneti. Tudi oni so se najpreje trudili napraviti mir; a vse zastonj. Ni torej preostalo drugega, ko da je stražni glavar v imenu zakona razpustil shod.

Politični pregled.

Delegaciji. V sejah avstrijske delegacije se je posebno opazilo, da so Mladočehi nekoliko zmernejši postali. To je vzbudilo pri levičarjih strah, da hočejo postati vladna stranka. Posebno dr. Russ je že Mladočehom očital in pri tem rekel, da bi se razmere na Češkem le toliko premenile, da bi potem bili Nemci nezadovoljni, sedaj so pa Čehi. Jeden mora biti nezadovoljen. Ker so Nemci važnejši faktor, je treba njih zadovoljiti. Herold mu je pa odgovoril, da se mora gledati, da se oboji zadovoljijo in to je mogoče na podlagi narodne enakopravnosti. Herold je tako amno govoril, da so mu častitali celo konservativci in Poljaki. Grof Hohenwart je njegov govor imenoval državniški. — V ogerski delegaciji so tudi letos obnovili zahtevo po čisto madjarski vojaški akademiji (vojaški šoli), a vojni minister jim ni nič obljubil. Novi minister vnanjih zadev je pa le malo govoril in se izjavil, da se bode držal politike svojega prednika.

Sprememba vlade. Odkar je izšel zadnji „Rodoljub“, so se v Avstriji izvršile važne spremembe. Levica je bila sklenila, da izstopi iz koalicije, ako se v odseku dovoli potreščina za dvojezično celjsko gimnazijo. Druge stranke je pa niso zadržavale v koaliciji, ko so vidile, da so koalicijske stranke zaradi volilne reforme prišle tako navzkriž, da se ta zveza tudi z odstranjenjem celjske gimnazije ne bi dala več rešiti. Levičarji se tudi niso hoteli spuščati v nobena pogajanja, ker jim je bilo na tem, da koalicijo razrušijo. Odsek je zatorej vsprejel celjsko postavko in levičarji so iz koalicije izstopili. Vlada je pa dala ostavko. Osnovale se je novo začasno ministerstvo, kateremu predseduje dolenjeavstrijski namestnik grof Kiellmannsegg, rojen Hanoveranec in po veri protestant. Ta mož vodi tudi ministerstvo notranjih stvari. Novi finančni minister je dosednji sekcijski načelnik v tem ministerstvu Böhm vitez Bawek, ki je jako izveden v finančnih stvareh in je služboval že pod Dunajevskim in Steinbachom. Minister deželne brambe grof Welsersheimb in minister za Galicijo vitez Jaworski sta

A klerikalna stranka ni hotela z lepa s torišča svojega kaplanom dopadljivega delovanja; temveč vriščala in grozila je dalje. Orožnikom ni preostalo drugega, ko da jo z nasasenimi bajoneti razpodé, pri čemer se je zgodilo, da je množico harangujoči cerkniški kaplan Pešec moral bežati pred bajonetom. Dvoje najhujših razganjalcev odveli so orožniki v zapor. Šedaj so se klerikalni razgrajaci spravili nad orožnike, hoteč osvoboditi aretovanca in le malo je manjkalo, da niso orožniki bili primorani rabiti orožje.

Po tej „slavni zmagi“ drla je skoro vsa tolpa za zmagovalnimi kepelani, da si v kaplaniji z vinom orosi hripava grla.

ostala. Drugo ministerstvo pa vodijo dotični sekcijski načelniki, ne da bi bili imenovani za ministre.

Knez Liechtenstein. Grof Hohenwart ne bode dolgo več vodja konservativne stranke v Avstriji. Pri novih volitvah za državni zbor ne bode več kandidoval. Naveličal se je že političnega delovanja, posebno ker se je ponesrečila koalicija, katero so mnogi proslavljali za njegovo največje državniško delo. Vodstvo konservativne stranke prevzame knez Liechtenstein, ki je sedaj vodja krščanskih socialstov. Pod njegovim vodstvom bi se zjedini krščansko socialna in konservativna stranka. O slovanških poslancih je pa precej dvomljivo, če bi mogli ostati pod vodstvom kneza Liechtensteina, ker krščanski socialisti stojé na nemškonarodnem stališču. Glasovali bodo namreč tudi proti dvojezični gimnaziji v Celju. Nekateri bi radi Liechtensteina imeli za župana dunajskega, a to bi pa najbrž prouzročilo razpor mej krščanskimi socialisti. Večina krščanskih socialstov je namreč za dra. Luegerja.

Nemčija. Slovesno se je otvoril prekop mej Severnim in Baltijskim morjem. Pri slavnosti je bilo mnogo vojnih ladij raznih držav, mej njimi tudi francoske. Ta prekop je za Nemčijo jako važen v trgovskem in vojnem oziru. Ko bi imela vojno z Rusijo, ne bode jej treba ladij pošiljati skozi preliv mimo Danske, kjer bi jim Danci lahko zaprli pot.

Anglija. Odstopilo je liberalno ministerstvo, katero je bilo voljno Irski dati večjo samostojnost in konservativec Salisbury sestavlja sedaj novo vlado. Padec liberalnega ministerstva je obžalovati sedaj, ko je ravno armensko vprašanje na dnevnem redu. Liberalna angleška vlada se je hudo potegovala za kristijane v Armeniji. Zahtevali so tako premeno uprave v Armeniji, da bodo tudi kristijani imeli kaj govoriti, da mohamedanci ne bodo mogli več tako jih preganjati, kakor so jih lani, ko so jih mnogo pobili in so jim pri tem pomagali turški

vojaki. Angleški konservativci so pa prijazni Turkom in jih utegnejo še podpirati.

Ustaja v Makedoniji. V nekaterih krajih v Makedoniji je poslednji čas buknila ustaja. Bilo je že več

bojev mej ustajniki in vojaki. Turki se zopet posebno odlikujejo z rezanjem glav. Ustajnike podpirajo močno iz Bolgarije.

Slovenske in slovanske vesti.

(Vabilo na naročbo.) Z današnjo številko nastopa naš list drugo polletje. Boril se bode za resnico in pravico, kakor se je doslej, in za duševne in gmotne koristi našega naroda. Ne bode se vstrašil nasprotnikov, kakor se jih ni dosedaj, dasi z vsemi silami, zlasti pa z lažjo in obrekovanjem, delajo proti njemu. Da bode mogel list zadoščati svoji nalogi, mu je treba naročnikov, zato se obračamo do svojih sedanjih naročnikov, da nam ostanejo zvesti in še kaj novih pridobe.

(Najvišje priznanje) Cesar je zaukazal, da se poročniku pešpolka št. 27. Maksu Sommerju in upravitelju vojaškega preskrbovališča Jos. Andreasu izreče najvišje priznanje za njiju zasluge, pridobljene o potresu v Ljubljani. Sommer rešil je v kritični velikonedeljski noči na smrt bolno gospodično Jenkovo v Kolodvorskih ulicah, sama ni mogla več iz porušene hiše.

(Deželni odbor kranjski) je sklenil predlagati deželnemu zboru, naj se, ker je sedanji deželni dvorec po sodbi strokovnjakov tako poškodovan, da se mora podreti, na tem mestu sezida nov deželni dvorec, v katerem bodo prostori za deželni odbor pa tudi za deželni zbor. Nadalje se je deželni odbor posvetoval, kaj storiti z deželno hišo, takozvanim „lontovžem“. Deželna vlada se izseli iz tega poslopja dne 1. avgusta t. l. Deželni odbor je sklenil, naj se poslopje pripravi tako, da se bo mogla v njem nastaniti žandarmerija, za katere stanovanja mora sedaj dežela plačevati velike svote.

(Izpred sodišča) Aprila meseca je „Slovenec“ priobčil dopis iz Trnovega na Notranjskem, v katerem se poroča, da je tamošnji dekan g. Ivan Vesel načeloval posvetovanju o ustanovitvi mlekarske zadrage, katera se je vršila ravno mej popoldansko nedeljsko službo božjo. Radi te lažnjive in žaljive trditve je g. dekan Vesel sedaj vložil pri tukajšnjem deželnem sodišči obtožnico proti g. Andreju Kalanu kot odgovornemu uredniku „Slovenca“ zaradi razžaljenja časti in predlagal glavno obravnavo pred porotnim sodiščem.

(Zgradba brambovske vojašnice.) Ministerstvo za deželno brambo je odobrilo stavbinski načrt za razširjenje brambovske vojašnice v Ljubljani.

(Deželno hišo) na Turjaškem trgu, tako zvani „lontovž“, bode izpraznila c. kr. deželna vlada, katera jo ima za svoje urade in za stanovanje predsednikovo od dežele v najemu, do dne 1. avgusta t. l. Ko brž bode obširno poslopje popravljeno in prirejeno, se bodo vanje preselili deželni uradi, kateri so sedaj nastanjeni v prvem paviljonu nove deželne bolnice v Vodmatu.

(† Andrej Praprotnik.) Dne 25. junija je smrt pobrala upokojenega šolskega ravnatelja Andreja Praprotnika. Pokojnik se je porodil dne 9. novembra 1827 v Podbrezjah na Gorenjskem. Dokončavši glavno (ljudsko) šolo v Kranju in pripravnico v Ljubljani, nastopil je 1848. l. prvo učiteljsko v Kamni gorici. Služboval je potem še v Škofji Loki in na Dobrovi in leta 1858. prišel na prvo mestno ljudsko šolo v Ljubljani, kateri je bil vodja od 1870. leta do svojega upokojenja koncem 1890. leta. Pokojnik je pridno sodeloval na slovstvenem polju. Preskrbel je več slovenskih šolskih knjig, več let urejeval tudi „Učiteljskega Tovariša.“ Bil je dolgo let predsednik „Slovenskemu učiteljskemu društvu“ in odbornik „Društvu za pomoč učiteljskim vdovam in sirotam.“ Bil je odbornik „Matici Slovenski“, nekaj časa tudi tajnik. Ves čas je bil iskren narodnjak in je zaradi tega moral mnogo prestati pred prejšnjimi liberalnimi vladami. Zaslug, katere si je pokojnik stekel za naš narodni napredek, hvaležni narod slovenski nikdar pozabil ne bode.

(Praznik sv. Cirila in Metoda) praznovali smo včeraj. Ta dva moža sta pred dobrimi tisoč leti Slovonom prinesla sveto krščansko vero in ob enem preskrbela primerno pisavo. Začetnika sta slovanskega narodnega slovstva in si pridobila mnogo zaslug za slovansko omiko. Njiju delo nadaljuje mej Slovenci zlasti „Družba sv. Cirila in Metoda“, ki skrbi po svojih zavodih za narodno in versko odgojo naše mladine v onih krajih, kjer je v največji nevarnosti. Zato se najlepše spominjamo svetih slovanskih blagovestnikov, če podpiramo to družbo.

(Podpora za kraje poškodovane po potresu.) Zakon o podpori za po potresu poškodovane kraje je že objavljen. Posestnikom po potresu poškodovanih poslopij v Ljubljani se je dovolilo 1.700.000 gld., in zunaj Ljubljane na Kranjskem 1.245.000 gld. brezobrestnega posojila, ki se mora od 1901. l. vrniti v 15. jednacij letnih obrokih. Najbolj potrebnim hišnim posestnikom v Ljubljani se je dovolilo 100.000 gld., in na deželi 200.000 gld. nepovračljive podpore. Za obnovitev cerkev in šolskih poslopij v Ljubljani je dovoljenih 100.000 gld., v drugih

krajih dežele 340.000 gld. Mestni občini se je dovolilo brezobrestno posojilo 50.000 gld. za pokritje stroškov nastalih po potresu in 100.000 gld. tacega posojila za uravnavo mesta. Trgovcem in obrtnikom se je dovolilo brezobrestnega posojila 100.000 gld., ki se pa ima od 1897. leta vrniti v štirih letih in 10.000 gld. nepovračljive podpore. Za Štajersko se je dovolilo 30.000 gld. nepovračljive podpore. Poleg tega je državni zbor sklenil resolucijo, da bi vlada dovoljevala tudi 3% brezobrestna posojila. Temu se vlada ni ustavljala. — Tisti posestniki, ki morajo podreti hišo ali kak del hiše, bodo 25 let oproščeni davka za novo zidavo, tisti, ki morajo sicer izvršiti kake bistvene poprave pa $\frac{3}{4}$ do 5 let.

(Vojaške pisarne.) Erarno poslopje v Hilšerjevih ulicah, kjer so bile vojaške pisarne, bilo je po potresu tako poškodovano, da se glasom komisijskega zapisnika mora podreti. Vojaški erar namerava še letos podreti ter tam sezidati novo poslopje za nameščenje pisarn divizijskega in brigadnega poveljništva ter vojaške intendance. Za provizorično nameščenje omenjenih pisarn pa se gradi baraka ob novi Tržaški cesti in podaljšanih Knafjevih ulicah. Baraka bode jako obširna in solidna ter tudi za prezimovanje urejena. Vojaška bolnica in oskrbovališče se bodeta po sklepu mešane vojaške in civilne komisije, ki je ogledala prostore, popravili začasno v toliko, da se dobé najpotrebnejši prostori za urade obeh zavodov, dokler se ne zgradí nova poslopja.

(Delegacijska obeda pri cesarju.) Navada je, da cesar povabi na obed člane obeh delegacij. Priredita se vsako leto dva obeda v ta namen. Pri vsakem obedu je polovica ogerskih in avstrijskih delegatov. Pri tej priložnosti cesar nagovori razne delegate. Z delegatom dr. Russom, rojenim Ljubljancem, se je letos cesar razgovarjal o potresu v Ljubljani in mu rekel, da je potres napravil več škode, nego se je sprva mislilo. O tem se je prepričal sam v Ljubljani. Posebno prijazno je cesar se pogovarjal z dalmatinskim poslancem Biankinijem, katerega je vprašal, ako ima dosti dela. Ko mu je delegat odgovoril, da stori za narod hrvatski vse, kar mu je mogoče, je odgovoril cesar, da je to hvalevredno, kajti Hrvatje bili so vedno zvesti in udani njemu in cesarski rodbini. Proti mladočeškemu poslancu Heroldu se je cesar izjavil, da ga jako veseli, da so Mladočehi letos nekoliko bolj zmerni. — Poslancu Promberju je pa cesar izrekel svojo nevoljo zaradi postopanja levičarjev.

(Vojaške vesti.) Reservisti iz okrajev prizadetih po potresu (mesto Ljubljana in okraji ljubljanska okolica, Kamnik in Kranj) so oproščeni tudi jesenskih orožnih vaj. Zamujenih spomladnih in jesenskih vaj tem rezervistom ne bode treba nadomestiti.

(Županom v Cerknici) je jednoglasno izvoljen gosp. Alojzij Pogačnik, posestnik in trgovec v Cerknici, predsednik krajnega šolskega sveta cerkniškega in ud. c. kr. okr. šolskega sveta logaškega. Že ti naslovi kažejo, da je mož veljaven in spoštovan. Gosp. Pogačnik je tudi v resnici odličen po zmožnostih in značaji ter je le čestitati občini cerkniški na takem županu!

(Schmidt-Zabierov.) deželni predsednik koroški, je nevarno zbolel in so mu zdravniki svetovali, naj pojde v pokoj. Nov namestnik bode baje grof Göss, ki sedaj vodi deželno vlado v Bukovini. Grof Göss je dalje časa služboval na Koroškem, a Slovencem pa ni prijazen, kakor tudi Schmidt-Zabierov ni bil.

(Umrl je) v Šmihelu nad Pliberkom v 29. letu svoje dobe g. Mih. Hanin, posestnik, pevovodja slovenskega pevskega društva „Goratan“ in tajnik slovenske posojilnice. Bil je navdušen in delaven narodnjak, katerega prerano izgubo bitko občutijo koroški Slovenci. Ostavil je vdovo in troje otrok. Bodi mu blag spomin!

(Petindvajsetletnica „Naše Sloge.“) Dne 27. junija slavil se je v Trstu pomenljiv dan, petindvajsetletnica „Naše Sloge“. Ta list si je v teku svojega obstanka pridobil mnogo zaslug za probujo Istre. Po maši so se sešli zaupni možje v čitalnici, kjer so se razgovarjali o političnem položaju. Spinčič je pojasnjeval, pod kakimi pogoji bi njegova stranka pristopila večini. Gospod poslanec Hribar iz Ljubljane je omenjal, da znamenja kažejo, da se pripravlja prevrat v notranji politiki. Dr. Vitežič je priporočal poslancem, naj delajo za kolikor je moč liberalno volilno reformo. Govorili so še dr. Laginja, dekan Kompare in drugi. Popoldne je bil banket, pri katerem je bilo tudi več govorov. Došlo je tudi več brzojavnih čestitk. Slavnost je bila dokaz lepe sloge mej Slovenci in Hrvati v Istri. Pokazalo se je pa tudi, kako čislajo „Našo Slogo.“

(Slovenska šola v Gorici.) Vlada je bila ukazala, da mora osnovati goriška mestna občina slovensko ljudsko šolo. Mestni zastop se je pritožil proti temu ukazu do najvišje stopinje, do upravnega sodišča, ki je dne 26. junija razpravljalo o tej pritožbi in jo odklonilo. Sedaj je upati, da se kmalu osnuje v Gorici mestna slovenska ljudska šola.

(Narodna enakopravnost.) Goriški davčni urad pošilja v kraje, kjer ni nobenega Nemca ali Italijana, nemške in italijanske opomine. Opomini so tiskani v nemščini in italijanščini, le slovanščina ni našla mi osti.

(Občni zbor „Edinosti.“) Tržaško politično društvo „Edinost“ je predzadnjo nedeljo imelo občni zbor. Na tem shodu se je pa žal pokazalo, da se v Trstu slovensko razumništvo premalo briga za javne zadeve in da tudi ni več sloge, kakeršno bi bilo želeli na tako nevarni postojanki. Iz poročila tajnikovega je razvidno, da ima društvo jako težavno delo.

(„Matica Hrvatska“) je imela dne 23. junija v Zagrebu občni zbor. Za tekoče leto izda „Matica“ devet knjig. Članov ima 11295. Lani je imela dohodkov 39.349 gld. 21 kr., stroškov pa 31.452 gld. 40 kr. Poleg lastne hiše vredne 90.000 gld., ima „Matica“ še kacic 70.000 gld. premoženja. Predsednikom se je zopet izvolil vseučiliški profesor Smičiklas.

(Isterski deželni glavar.) Tržaški namestnik, ki je po svoji moči pomagal Italijanom do večine v isterskem deželnem zboru, si sedaj prizadeva, da za deželnega glavarja in njegovega namestnika urine dva pristna Ita-

lijana. Dosedaj je namestnik deželnega glavarja bil Slovan. Za deželnega glavarja bi vitez Rinaldini rad imel dosedanjega glavarja Campitellija. Ta se pa brani drugače prevzeti, da se mu v jezikovnem oziru dovolj popolaoma svobodno odločevanje. Rad bi namreč zabranil vse slovenske go-

vore in interpelacije. Mi mislimo, da Campitelli več ne pride na to mesto, ker so tudi vladni krogi morali spoznati povodom poslednjih dogodkov v deželnem zboru, da moč za ta posel nima potrebnih sposobnostij.

Razne vesti.

(Nevaren lovski tat.) Že delj časa bilo je mestni policiji znano, da neki kmetsko oblečen moč prodaja po Ljubljani srne in sicer po tako nizki ceni, da se je koj moral vzbuditi sum, da je to lovski tat. Dne 19. m. m. pa se je posrečilo aretovati tega lovskega tata, ko je ravno šel ponujat srno v gostilno na južnem kolodvoru. Pri policiji je izjavil, da se imenuje Anton Perteku, ter da je posestnik na Malem Vrh. Čez nekoliko časa pa je utekel mestnemu ujetničarju, vender ga je policija že na mostu čez Gruberjev kanal zopet prišla. Po pričah se je dognalo, da se moč imenuje Anton Anzelc in da je posestnik v Podgozdu pri Igu. Pripeljal je bil ta dan mej drvi skrito srno v Ljubljano. Dognalo se je, da je Anzelc v zadnjih dveh letih vsaj 40 srn in veliko število zajcev prodal v Ljubljani. Pri hišni preiskavi, katero je včeraj izvršila žandarmerija v Podgozdu, našli sta se pri Anzelcu dve srnjakovi koži. Lovski tat izročil se je deželnemu sodišču.

(Nezgođe.) Dne 13. m. m. se je bila v Rovinju pripetila grozna nesreča. V ulici Spirito Santo je umrl osemnajstletni Dominik Massarotto. Zvečer se je v sobi, kjer je ležal mrlič zbralo veliko ljudj. Zaradi velike teže in trohljivega tramovja udrila so se tla. Pali so vsi z mrličem vred v tri metre globoko klet. 13 oseb se je ubilo, mej njimi nevesta umrlega mladeniča, nad 20 pa znatno poškodovano. — Dne 19. m. m. hotel je tesar Janez Bizjak zapreti neko okno v drugem nadstropju tako imenovane sladkorne tvornice v Ljubljani. Pristavil je lestvo. Ko je prišel na vrh, izpodmaknila se mu je lestva in pal je na tla ter se nevarno poškodoval. — Pri streljanju s topiči se je v Trnovem na Notranjskem po neprevidnosti nevarno poškodoval osemnajstletni Josip Šircelj. — Na Javorniku je pa petnajstletnemu Lovrencu Sodji na žagi kranjske industrijske družbe kolo cirkularne žage odrezalo štiri prste na levi nogi. — Pri vojaških vajah v Neisseji na Nemškem je te dvi vojak z jednim strelom ustrelil dva tovariša. Strelec je bil prejšnji dan na straži in pozabil zameniti ostre patrone v puški s patronami brez krogelj. — Devetletni Jože Kralj igral se je dne 20. m. m. pri odprtem oknu na Tržaški cesti šteč. 24 v Ljubljani. Pal mu je klobuk skozi okno. Stegnil se je za njim in pal na dvorišče ter se nevarno poškodoval. — Dne 26. m. m. je vlak na Zidanem mostu povozil nekega krošnjarja. Težko poškodovanega odpeljali so v celjsko bolnišnico. — Pri streljanju na sv. Rešnjega Telesa dan se je v Zagorji razpočil možnar. Njegovi deli zdrobili so nogo delavcu Ivanu Kralju pri Sv. Trojici. — V Vidonu na Češkem je mej procesijo sv. Rešnjega Telesa dekana Hoffmana zadela kap. — Gad je pičil dne 18. m. m. triletnega otroka Ant. Lukana v Godoviču v desno roko, vsled česar je otrok čez dva dni umrl. — Dne 30. junija je utonil v Savi kadet Bajer, rojen Ljubljanečan, ki se je kopal. — Tesar Franc Zupan iz Dravelj padel je dne 2. julija s podstrešja gospodarskega poslopja pri Medijatovi hiši na Dunajski cesti, kjer je prenočeval, na tla ter si pri tem zlomil levo nogo. Ranjenca prenesli so v de-

želno bolnico. — Dne 27. m. m. je padel 57letni posestnik Andrej Kovač iz Lubgojne blizu Lesnega Brda tako nesrečno z voza, da je kmalu potem umrl. — Isti dan je padel 10letni Ivan Rupnik z drevesa in se nataknil na spodaj stoječi kol ter se poškodoval tako težko, da je umrl drugi dan po groznih mukah. — V gozdu pri Podlomu v kamniškem okraju je ubilo padajoče smrekovo drevo Matijo Plahuto, ko je s svojim bratom sekal v gozdu posestnika Senožetnika.

(Samomori.) V Ulševcu v kamniškem okraju si je neki posestnik prerezal vrat, ko so ga hoteli odpeljati v zapor, ker je na sumu da ponareja denar. Poškodoval se ni smrtno. Zdravnik ga je obvezal in odpeljali so ga v zapor. — Dne 12. m. m. se je obesil v Brezju pri Mariboru posestnikov sin 17letni šolar Andrej Majhen. — V Gradcu je skočila 52letna soproga jermenarskega pomočnika Antonija Žlebnik, rojena Ljubljanečanka, iz tretjega nadstropja na ulice in je bila takoj mrtva. — V Zgornjih Pirničah obesil se je neki stari blazen moč, ki je bil znan pod imenom „Stari osel“. Poprej se je že jedenkrat skušal utopiti. — V Gradcu je skočil v Muro pleskar Karol Rahne iz Ljutomera. Neki mestni stražnik ga je rešil. Odpeljali so ga v bolnico. Zaradi žganjepitja se mu je bilo v glavi zmešalo. — V gozdu Ratovec blizu ceste, ki drži v Ambrus, se je obesil zasebnik Martin Mehle z Grosupljega, ker ga sin toži zaradi goljufije.

(Strele.) V občini Preznt na Ogerskem je ubila strela sedem rumunskih koscev, ki so večrili pod nekim drevesom. Treščilo je v drevo. Kosce so našli močno osmojene. Vsi so bili oženjeni. — V Rimu je mej hudo nevihto treščilo v kupolo cerkve Maria del Pianto. Nastal je ogenj, ki je hudo poškodoval cerkveno kupolo. Električna luč je ugasnila po ulicah in v gledališčih. — Dne 12. junija je mej silnim naliom udarila strela v Lazah pri Planini v Josipa Kremenškega s slamo kriti hlev. Hlev je pogorel, pa tudi poleg stoječi kozolec. Zgorelo je mnogo sena, drv, lesa, poljskega orodja in štirji mladi prašiči. — V Vogerski pri Gorici je udarila strela v hišo posestnika Sismandija in ubila v postelji spečega dečka. Izmej treh dečkov, spečih v isti postelji, je bil poleg ubitega jeden še precej poškodovan, tretji pa prav nič. Strela je tudi hišo in pohištvo močno poškodovala. — V Jakovici pri Planini je udarila strela v dimnik hiše Matije Kolarja. Gospodarjevo svakinjo Doroteja Kolar je strela ubila, domačo hčerko Miciko pa omamila. — V vasi Kusser v Prusiji je te dni treščilo v šolsko poslopje. Strela je omamila 25 otrok, a so vendar vse še obudili k življenju. — V noči od 20. do 21. junija je treščilo v Schwarzenbergu pri Budimpešti v vilo, v kateri biva po letu rodbina nemškega generalnega konzula. Vila je popolnoma zgorela. Tisto noč je pa strela v Budimpešti ubila jednega človeka.

(Tatica.) V ponedeljek dne 1. julija je policija prišla v Ljubljani znano tatico Marijo Pogačnik iz Klanca pri Kranju. Prišla je bila v Ljubljano krast. Pri njej so našli več ukradenih stvari.

(Iz Loškega potoka) se nam piše: Stara in vedno nova pesem je ta, da so cigani velika nadloga in prava trtna nš tudi zunaj vinorodnih krajev. Ti zanikrni lenuhi se klatijo po svetu, da najdejo kako priliko za tatvino. Več dni so taborili v šotoru nad Travnikom in dobili so dober zaslužek. V noči od 22. na 23. maja so posestniku Jakobu Kordiš-u v Travniku št. 2. iz hleva ukradli par konj. Vse poizvedbe so vsaj do zdaj ostale brezuspešne. Tudi pred 5 leti so se več dni klatili in pomikali po Travniku; v noči sv. Miklavža pa so trgovcu g. Franju Kovač-u iz prodajalnice ukradli raznega blaga, jestvin i. t. d. v skupni vrednosti okoli 300 gld. Ker pa cigani le ogledujejo in opazujejo, kje bi se našla kaka prilika za tatvino, zato je proti tej nadlogi najboljši pripomoček ta, da naj nobeden posestnik ne pusti, da bi cigani na njegovem zemljišči šotore postavljali, ampak prihod ciganov naj se precej in brez odlašanja naznani županstvu, ali pa — in to je najboljšje — kar naravnost orožnikom. Orožniki pa bodo z veseljem storili svojo dolžnost s tem, da bodo te lenuhaste dolgoprstnike, te zanikrne rokovnjače in gnusne uzmoviče urno gonili in hitro tirali v njihovo pristojno občino. Tam naj bodo! Tam naj delajo!

(Ukraden deželni čoln.) Piše se iz Krškega: Pod mostom v Krškem je priklenjen lep in soliden čoln. Ta čoln je last dežele Kranjske, katera je zanj dala 65 gld., v varstvo pa je izročil krškemu cestarju. Nekega lepega jutra pride krški cestar k mostu in zapazi — da je čoln izginil. Samega začudenja je kar zazijal in šele, ko ga je prvo presenečenje minilo, je šel poizvedovat, kaj je s čolnom. Izvedel je zanj prežalostno vest: Dan poprej da sta bila prišla dva tujca, jeden Štajerec in jeden Hrvat v Krško. Popivala sta po raznih gostilnah, a najbolj jima je menda ugajalo pri Gregoriču, kajti, ko je že vse spalo, sta prišla zopet tja. Ker gostilna ni bila odprta, gosta pa nista hotela buditi domačih, postregla sta si sama; odprla sta lopico na vrtu, se tam napasla in napila, potem pa pobrala, kar jima je prišlo pod roke in odnesla kopita. Ukradeno blago sta nesla v deželni čoln, ga odvezala in veselo odrinila proti hrvatski ravnini. — Cestar je to sporočil načelniku cestnega odbora in modra moža sta po kratkem uganjanju sklenila, naj se pelje cestar s prvim plavom za tatoma. Storil je tako in tam, kjer je Sava najbližja Samoboru, je zagledal res svoj čoln. Ljudje so mu povedali, da tatova prodajata po okolici razno ukradeno blago in tudi deželni čoln. Cestar je pozval orožnike in šel z njimi. Sreča jim je bila toli mila, da so tatova ujeli, še predno sta bila kaj ukradenega blaga prodala. Orožniki so ju odgnali v zapor v Samabor, krški cestar pa je kranjski deželni čoln naložil na voz in se z njim vrnil v triumfu v Krško.

(Varujte se zakotnih pisarjev!) Minoli teden našla je neka kmetica iz ljubljanske okolice zakotnega pisarja na St. Jakobskem trgu in ga vprašala po nekem dohtorju, da bi jej napravil neko pobotnico in neko drugo listino. Zakotni pisar se ponudi, da jej on listino napravi, kar bode ceneje, dá naj mu 5 gld. 50 kr. za koleke, drugi dan pa naj pride iskat v to in to hišo narejeno stvar. Žena je seveda drugi dan zastonj iskala sleparja. Zatorej varujte se zakotnih pisarjev. — Znani tukajšnji zakotni pisar Marko Loboda bil je 29 m. m. po naročilu deželnega sodišča v preiskovalni zapor odveden Zagovarjati se mu bode zaradi hudodelstva goljufije, ker je več svojih „klijentov“ opeharil tako, da se je neki posestnik vsled tega obesil. Loboda zavzemal je mej zakotnimi pisarji odlično mesto ter je imel mej nevednim ljudstvom toliko „klijentov“, da je še pred nedavnim časom imel celo posebnega koncipijenta v svoji pisarni. Ko se je vršila hišna preiskava v njegovem stanovanju

na Karlovski cesti, našla je komisija toliko raznih ulog in spisov, da jih je bila polna rjuha. Celo mej časom, ko se je komisija v njegovem stanovanju mudila, prišli so trije kmetje iskat „gospoda dohtarja“. Sedaj bo seveda Marka Lobode advokatorska pisarna menda dalj časa zaprta.

(Poboji.) Pri podiranju Bernardove hiše na Marijinem trgu v Ljubljani sprla sta se dne 21. junija delavca Janez Hribar in Fran Čebul. Prvi je vrgel poslednjemu v glavo tako nesrečno kos opeke, da mu je prebil lobanjo. — V gostilni v mestnem logu so se v soboto sprla znana razgrajalca Anton in Valentin Prestopnik iz Lesnega Brda, ki sta zadnje dni v ljubljanski okolici kosila pri raznih gospodarjih, in konjederčavi hlapci zaradi neke ženske. Jeden Prestopnikov je vsekals koso Jerneja Sitarja po desni roki in mu jo presekala. Hlapec je umrl, ker mu je odtekla kri. Tudi drugi hlapec je hudo poškodovan.

(Veliko vročino) imajo v Zedinjenih državah v Ameriki. Več ljudij je zaradi strašne vročine že pomrlo. Guverner Morto je nevarno zbolel, ker je v hudi vročini samo šel po neki ulici v Novem Jorku.

(Davica mej mladino.) V logaškem okraju se je pojavila davica mej šolsko mladino in sicer v Žiberčah, na Medvedjem Brdu in v Rovtah. — V Šturiji na Vipavskem so pa zaradi te bolezni morali celo pouk ustaviti.

(Požari.) Dne 14. m. m. je bil nastal ogenj v gospodarskem poslopju Katarine Podbevšek v Trzinu Uničil je ogenj hlev in pod in pa blizu stoječi kozolec posestnika Jurija Kmetiča. Zgoreli so dve kravi, jedno tele in jeden prašič. — V Vrhlabi na Češkem je pogorel avguštinski samostan. — Dne 21. junija je bilo začelo goreti v hiši g. Liebmanna v Senožečah, posestnika tamošnje tovarne. Ogenj so hitro pogasili. — Dne 26. junija je gorelo v Drskovčah na Notranjskem. Pogorelo je vsega pet poslopij, mej tem dve hiši. Zgorelo je tudi osem prašičev. Ogenj sta omejili zagorsko in šenpetersko gasilno društvo. V neki hiši bi bil kmalu zgorel 55leten mož. Rešil ga je iz že goreče hiše četovodja plezalcev iz Zagorja Alojzij Češnik. — V Parizu so pogorele delavnice za vojaške potrebšine tvrdke Godillot. Unelo se je tudi pri bližnjih poslopij. Jeden gasilec se je pri gašenju ubil, osem se jih je poškodovalo. Več otrok je zgorelo.

(Toča.) Po dolnji Italiji je grozna toča naredila mnogo škode. Kraji okolu Taranta, doline pri Ungenti, Casaranu in Taurisanu so popolnoma opustošeni. Oljka in vinogradi so uničeni. Toča je bila debela kakor orehi. Škode je več milijonov goldinarjev. — Okolu Mürzzuschlaga na Gorenjem Štajerskem je silna nevihta s točo naredila mnogo škode. Toča je vse pobila po polju. Voda je zasula travnike, poškodovala ceste in tudi železnico. Tudi v več drugih krajih na gorenjem Štajerskem imeli so točo s povodnijo. — Dne 20. m. m. je bil grozen vihar s točo v Buczaru v Galiciji. Padala je debela toča, kakor kurja jajca. Uničila je vse pridelke na polju. — V katoliško cerkev v Cumberlandu je udarila strela. Spretni del cerkve in zvonik je porušila.

(Šentvidski potres.) Nekaj čudnega opaža se v hiši g. Vrtočca v Št. Vidu nad Vipavo. Od 10. m. m., ko je bil povsod po Kranjskem precej močan potres, se v tej hiši skoro vsak dan trese. Nekateri dni čutijo blizu sto sunkov. Dne 23. m. m. je bil potres tako silen, da so sklenili se izseliti iz hiše, kar se je zgodilo s pomočjo požarne brambе. Po izjavi inženirja, ki je ogledal hišo, bi se bila že davno podrla, da ni posebno trdno zidana in vezana z železnimi vezmi. Kaj je uzrok temu čudnemu potresu, se ne vé. Nekateri menijo, da izbruhne kak žveplen vrelc.

(Nevihte in povodnji.) V zapadni Češki so bile silne nevihte, ki so prouzročile velikanske škode. Vasi Bestovice, Savestín in Brčnice so bile popolnoma preplavljene. Več hiš je razrušenih. V Hraznem je voda odnesla tri koče in je tudi več ljudi ponesrečilo. — V Plznu

sta bili preplavljeni dve predmestji, vse vasi ob reki Berozna so v nevarnosti. Tudi v okolici Plzna je voda naredila silno škodo. Železniški promet je bil v nekaterih krajih pretrgan in so vlaki morali obstati.

Pomoč za obrtnike in trgovce.

V svojem listu smo že nekajkrat opozarjali na to, da so posebno veliko škode imeli obrtniki in trgovci vsled potresa v Ljubljani, ker se je za precej časa bil ustavil po mnogih ulicah ves promet in je mnogo ljudi ostavilo Ljubljano. Pred vsem je pa trpel tudi kredit obrtnikov. Obrtniki in trgovci osnovali so poseben odbor, ki bi vodil primerno akcijo za ta dva stanova. Ta odbor, katerega delovanju želimo najboljšega uspeha, izdal je nastopno spomenico:

Trgovski in obrtni stan stolnega mesta Ljubljane je bil dosedaj na jako dobrem glasu in je užival najboljšo zaupanje, ne toliko zaradi njegove kapitalne sile, nego zaradi njegove solidnosti in delavnosti. Vsled potresne katastrofe je bil znaten del tega stanu skozi več tednov pripravljen skoro ob ves zaslužek in za dlje časa občutno oškodovan. Naslednje okolščine naj bodo povdarjene: Najživahnejše ceste, kjer je največji promet, so bile za občinstvo mnogo tednov z vojaškimi stražami zaprte in zaradi plakatov z napisom „Zaradi nevarnosti prepovedana pot“ in se ni mogla razviti niti trgovina niti obrt. Premožnejši in kupujoči sloji so zapustili Ljubljano in se do danes niso vrnili. Hišni posestniki so vsled škod, iznašajočih mnogo milijonov, osiromašili in so izgubili svojo kupovalno moč. K temu pride še škoda na blagu, provzročena po potresu. Te neugodne razmere vznemirjale so vnanje trgovske in obrtne kroge in posledica je bila, da so odtegnili deloma kredit. Nesreča ta ni samo odvzela trgovskemu in obrtnemu stanu skoro vsak zaslužek nego mu je naložila še novih bremen: posamični obrtniki in trgovci so bili deložirani in so si

morali na odročnih mestih poiskati drugih prostorov ali pa barake zgraditi! Vsled teh težavnih razmer nastalo je oškodovanje in stagnacija pri malih trgovcih in v vsekupnem obrtništvu (v kolikor to ni v zvezi s stavbno stroko); kako daleč to sega, more seveda presojati le tisti, komur so jako dobro znane lokalne razmere. V ilustracijo obstoječih razmer bodi navedeno sledeče: Mali trgovec, ki je na to navezan, kar čez dan zasluži, iz katerega stržka on „sproti“ plačuje svoje zalagatelje, skozi mesece ne strži niti toliko, kolikor iznašajo personalni in režijski izdatki, po prosti človeški pameti je jasno, da on dolgo časa ne bode mogel nadoknaditi ta pomankljaj in da mora eventuelno postati insolventen. Vsled izseljevanja boljšega občinstva in zatvoritve šol vse prizadete trgovine in obrtnije neizmerno trpe. Še bolj trpi pa obrtnik, katerega cela glavica je njegova delavna sila, njegova dlan, in ki ne more nobene krize pretrpeti, ki pa tudi ne sme prositi za milodare in se ponižati do proletarca. Ta skrbipolen položaj je trgovski in obrtni stan takoj čutil. Teden dni po katastrofi se je v nekem shodu moratorij sprožil, ki se je po interesu tukajšnjega kredita odklonil. Vzlic temu se je ta poskus ponovil. Namesto teh prizadevanj, od kojih ni pričakovati koristij, so merodajni trgovski in obrtni krogi v življenje poklicali „Pomočni odbor za trgovce in obrtnike v Ljubljani“, katerega smotri in svrhe so v izdanem programu razložene. Trgovski in obrtni stan je jeden najvažnejših temeljev našega mesta, podpiranje pomočne akcije za ta stan je za vsakega, ki ima srce in misel za nesrečno naše rodno mesto, sveta dolžnost!

Obrtne raznoterosti.

(Ponočne ure za gostilne in kavarne v Ljubljani.) Deželni predsednik baron Hein je izdal nastopni jako umestni razglas: „Iz ozirov na javni mir in red vsled razpisa c. kr. deželne vlade z dne 14. julija 1876. leta, št. 4895, za deželno stolno mesto Ljubljana določeno zaporno uro, katera je bila za gostilne in krčme določena na 1. uro po noči in za kavarne na 2. uro po noči, do preklica omejujem tako, da je odslej gostilne in krčme zapirati ob 11. uri po noči in kavarne ob 1. uri po noči. Vendar pooblašчам mestni magistrat, da sme zaupanja vrednim obrtnim imetnikom dovoljevati podaljšanje do normalne zaporne ure, ne da bi morali za dopustilo plačati kakšno takso. Vsa druga določila zgoraj navedenega razpisa z dne 14. julija 1876. leta ostajajo neizpremenjena.“

(Nedeljski počitek pri peklih.) V smislu novega zakona za nedeljski počitek je deželna vlada določila, da je dovoljeno izvzemši Velikonočno nedeljo in Božič, izdelovati in peči kruh le do 8. ure zjutraj in od polnoči na ponedeljek naprej, prodajati pa do 10. ure dopoldne in od 4. do 6. ure popoldne. Samo kolačnikom je dovoljena prodaja od 8. ure dopoldne do 8. ure zvečer. Gospodarji, pri katerih delajo v nedeljah in praznikih delavci več nego tri ure, morajo delavcem dati počitek in sicer vsak ponedeljek in četrtek od 10. ure dopoldne do 4. ure popoldne.

(Trgovsko bolniško in podporno društvo v Ljubljani) je imelo dné 14. m. m. občni zbor, kateremu je predsedoval Emerik Mayer. Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da je društvo imelo 570 članov in 15 vajencev,

11.734 gld. 84 kr. dohodkov in 6495 gld. 36 kr. stroškov ter 94.313 gld. 41 kr. premoženja. Raz rezervni zaklad bolniške blagajne je znašal 42.919 gld. 32 kr. in rezervni zaklad podporne blagajne 50.394 gld. 9 kr. Minulo leto si je društvo preskrbelo bolniško zavetišče v prvem nadstropju poslopju usmiljenih sester pri novi deželni bolnici. To zavetišče se je bilo dne 15. avgusta izročilo svojemu

namenu. Kranjska hranilnica je kakor vsako leto društvu podelila 300 gld., veletržec Anton Toman v Trstu 25 gld., neznan dobrotnik pa 500 gld. Umrli trgovec Valentin Pesjak je društvu volil 200, trgovec Ignacij Traun pa 250 gld.

(Električni omnibusi) bodo v kratkem začeli voziti v Londonu od Liverpolskega kolodvora v Hammersmith.

Volitve za delavsko zavarovalnico proti nezgodam.

Mnogim članom delavske zavarovalnice zoper nezgode niso znane določbe glede volitev v odbor, in zato jih hočemo navesti, kar je najvažnejše, da se bodo volilci vedeli ravnati, kadar se razglase kandidatje. Volitev se bo za imenovane vršbe vršila dne 15. julija v Trstu (via Mercato vecchio št. 3) in sicer se snide volilna komisija ta dan ob 2. uri popoldne. Glasovnice je ta dan od 2. do 4. ure oddati ali osebno ali pa jih je doposlati s pošto. Na glasovnice, katere bi se oddale ali doposlale po 4. uri popoldne, se volilna komisija ne bo ozirala. Vse pošiljatve morajo biti frankovane, nefrankovane se ne bodo vzprejemale.

Letos volijo vršbe II. skupine, železnice, rudniki, talilnice, kovinski obrti, izdelovalci strojev in orodja i. t. d., vršbe IV. skupine: stavbeni obrti, kamnolomi i. t. d. in vrste VI. skupine: papirnice, usnjarne, žage, tiskarne.

Vsaka skupina voli jednega zastopnika delodajalcev in jednega zastopnika delavcev ter dotična namestnika. Vsak podjetnik, kateri ima volino pravico, voli v tisti kategoriji, v katero spada njegovo podjetje. Zastopnikom je izvoljen tisti, kdor dobi relativno največ glasov, namestnik pa je tisti, kdor je dobil za njim največ glasov. Zavarovani člani, delavci in uradniki, imajo vsi brez izjeme, moški in ženske, aktivno volilno pravico. Izvzeti so le vajenci, voluntêrji in praktikanti ter tiste osebe, ki zategadelj ne služijo nič ali malo, ker se niso še izučili. Pasivno volilno pravico imajo samo polnoletni delavci in uradniki. Zavarovani člani volijo na ta način, da se vsi zavarovani delavci in uradniki jedne vršbe zedinijo na kandidata, kateri mora biti sam zavarovanec in spadati v tisto skupino, kakor dotični delavci in uradniki. Ime tega kandidata zapiše zaupni mož delavcev in uradnikov, katerega ti sami iz-

bero, na glasovnico in se na njej podpiše; na njej je tudi zapisati, koliko delavcev in uradnikov slušuje pri dotični vršbi in vse, kar ima na njej zapisati delodajalec. Kateri kandidat dobi največ glasov je izvoljen zastopnikom, kdor jib dobi za njim največ, pa njegovim namestnikom. Vsaka glasovnica velja za toliko glasov, kolikor je pri dotični vršbi delavcev in uradnikov.

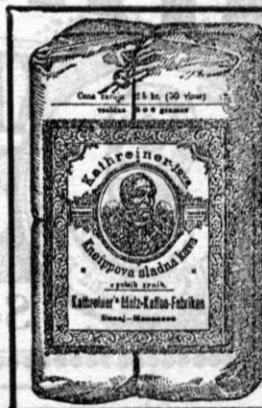
Da se oživi volilno gibanje in da združijo volilci svoje glasove na može, kateri so sposobni in pripravljeni varovati koristij podjetij in njih delavcev, osnoval se je v Ljubljani poseben volilni odbor, kateremu sta pristopila predsednik in tajnik trgovinske zbornice ljubljanske gospoda Ivan Perdan in Ivan Murnik. Svariti moramo svoje somišljenike na Primorskem in Kranjskem, da naj se ne ravna po navodilih iz Trsta, temveč po navodilih ljubljanske volilnega odbora. Ta volitev ima tudi važnost za naše ljudstvo. Sramotno pa tudi škodljivo bilo bi za nas, ko bi bili popolnoma odvisno od Italijanov.

Ljubljanski odbor priporoča nastopne gospode kot kandidate in sicer za II. skupino Viljema Tönniesja, soposestnika tovarne za stroje v Ljubljani, kot zastopnika gospodarjev in Gustava Reinigerja, c. in kr. arzenalskega nadmojstra v Pulju, kot zastopnika zavarovancev; za IV. skupino Filipa Supančiča, stavbenega mojstra v Ljubljani, kot zastopnika gospodarjev in Franca Kalmusa, poslovodjo lončarske tovarne Avgusta Drelseja, kot zastopnika zavarovancev. Za VI. skupino Rudolfa Mangolda, zastopnika delniške družbe Leykam-Josefsthala in tovarnarja v Trstu, kot zastopnika gospodarjev in Karola Rüttinga, faktorja tiskarne Kleinmayer in Bambergove v Ljubljani, kot zastopnika zavarovancev.

Tržne cene v Ljubljani

3. julija t. l.

	gl. kr.		gl. kr.
Pšenica, hktl.	8 —	Špeh povojen, kgr.	64
Rež, "	630	Surovo maslo, "	72
Ječmen, "	640	Jajce, jedno	2
Oves, "	7 —	Mleko, liter	10
Ajda, "	680	Goveje meso, kgr.	64
Proso, "	720	Telečje " "	64
Koruza, "	780	Svinjsko " "	66
Krompir, "	3 —	Koštrunovo " "	40
Leča, "	11 —	Pišanec	45
Grah, "	10 —	Golob	20
Fižol, "	11 —	Seno, 100 kilo	169
Maslo, kgr.	94	Slama, " "	1 —
Mast, "	66	Drva trda, 4 metr.	778
Špeh frišen	56	" mehka, 4 "	480

Pozor!

Svarilo!

Varujte se,

da ne bote opeharjeni pri nakupu sladne kave. Dobičkaželjni ljudje se vedno ponarejajo Kathreinerjevo kavo, zato ne jemljite drugih ko bele izvirne zavoje z napisom

„Kathreiner“.

Kathreiner-Kneippova sladna kava je edina zdrava in okusna primes k bobovi kavi, natorni pridelek v celih zrnih; vsaka škodljiva primes je izključena.

Loterijske srečke.

Gradec, dné 28. junija:	30, 13, 44, 27, 2.
Trst, dné 22. junija:	6, 36, 41, 78, 18.
Dunaj, dné 28. junija:	17, 57, 16, 75, 2.

Dobiva se najceneje v podpisani lekarni, ako se naroča
 po pošti.

TRADEMARK.

SCHUTZMARKE.

Najboljše kakovosti, blagodejen,
 oživiljač, krepien in zlasti sredstvo
 za vzbujanje teka je

Marijaceljski likêr

1 steklenica 20 kr., 6 steklenic 1 gld.
 3 ducate steklenic 4 gld. 80 kr.

Nadalje za želodec:

Kapljice za želodec. — Steklenica 20 kr., 6 steklenic
 1 gld. 3 tuct. 4 gld. 80 kr.

Odvajalne ali čistilne kroglice čistijo želodec pri
 zabasanji, skazenem želodcu. — Škatulja 21 kr., jeden
 zavojček s 6 škatuljami velja 1 gld. 5 kr.

Za prsa:

Zeliščni sok ali prsni sirop za odrasčene in
 otroke; raztvorja sliz in lajša bolečine, n. pr. pri kašlju.
 — Steklenica 56 kr., 6 steklenic 2 gld. 50 kr.

Za trganje:

Protinski ovet (Gichtgeist) lajša in preganja bolečine v
 križu, nogah in rokah. — Steklenica 50 kr., 6 steklenic
 2 gld. 25 kr.

Vsa ta našeta in vsa druga zdravilna sredstva se
 dobivajo v

lekarni

Ubalda pl. Trnkóczy-ja

v Ljubljani zraven rotovža

in se vsak dan s prvo pošto razpošiljajo.

(14—28)

Peregrin Kajzelj

Stari trg št. 13 (2—13)

priporočam slavnemu občin-
 stvu in prečastiti duhovščini
 svojo bogato zalogo

lestencev, oljnatih po-
 dob, zrcal,

kakor tudi vse v njegovo
 stroko spadajoče predmete
 na pr. stekleno, porcela-
 nasto belo in rujavo
 prsteno blago, raznovrstne
 svetilnice viseče in stoječe,

Hermanove bliskovne svetilnice in prave
 kroglaste cilindre „Patent Marian“, katere
 imam samo jaz v zalogi za Kranjsko.

Prevezemam tudi vsa steklarska dela pri stavbah
 ter jamčim za solidno in točno postrežbo.

ČASTNI DIPLOM
1891-1894
8 ZLATIH KOLAJN

Poset: zahtevajte in jemljite
 le izvrne zavojce s tiskom
 „Kathrein“.

Kot nadomestilo za bobove kavo se priporoča | Najokusnejša, edino zdrava in ob ceni
 go-zdravnih konakam, otrokom in bolnikom | najcenejša prijava k bobovi kavi

KATHREINER

KNEIPPOVA SLADNA KAVA.

Najčistejši prirodni plod
 v celih zrnih,
 ki se ne dajo posarejati.

Se dobi povsod: ½ Kile za 25 kr.